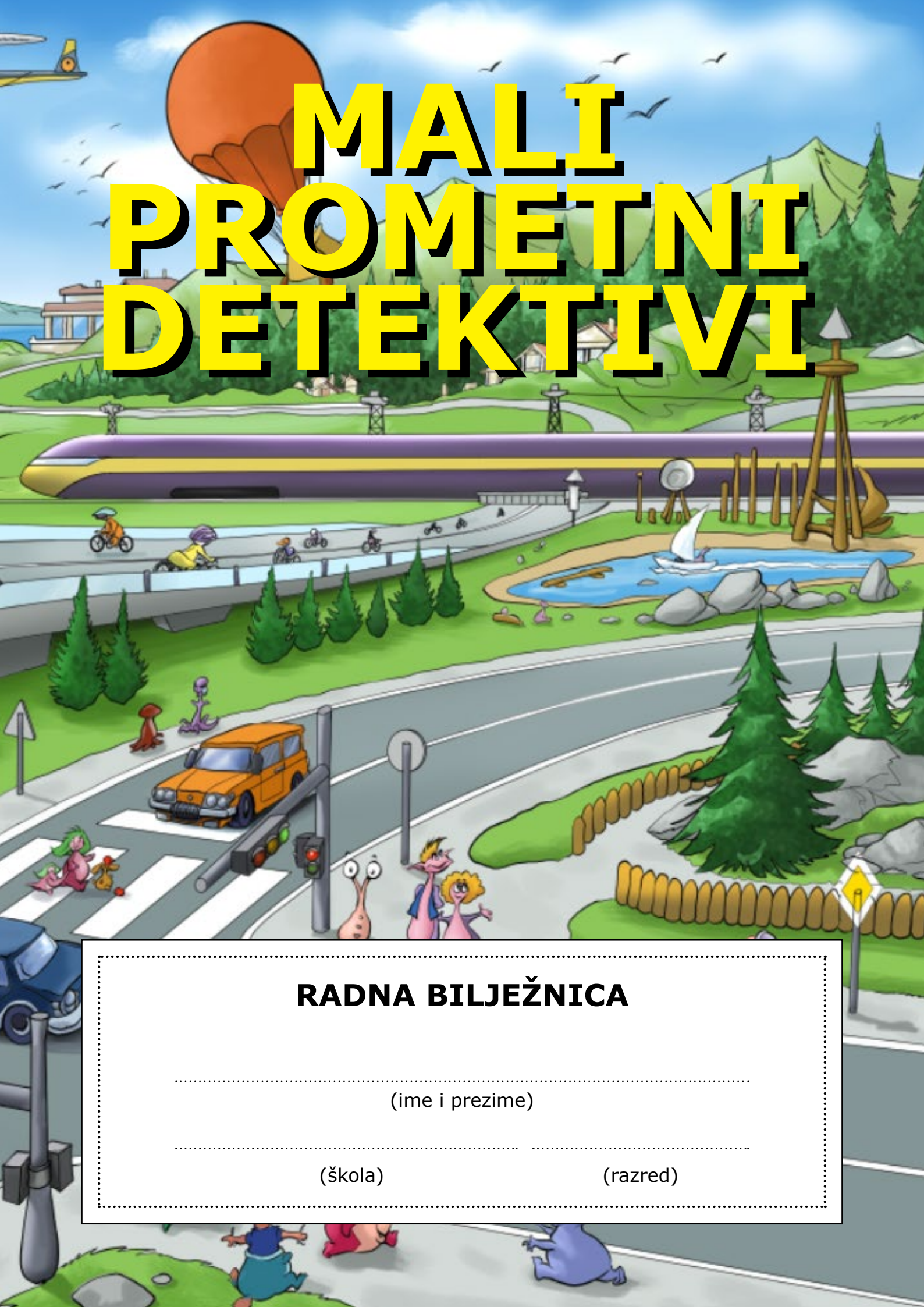

MALI PROMETNI DETEKTIVI

RADNA BILJEŽNICA

.....
(ime i prezime)

.....
(škola)

.....
(razred)

Drage učiteljice i učitelji,

pred vama se nalazi radna bilježnica čiji je cilj potaknuti i osvijestiti djecu kako se ponašati u prometu. S obzirom na to da djeca od početka svoga školovanja uče o važnosti sigurnosti u prometu nadamo se da će vam ova radna bilježnica poslužiti kao jedan od alata u radu.

Osnovna ideja ove radne bilježnice je promišljanje o već naučenom sadržaju kako bi djeca dobila i onu praktičnu dimenziju te mogla stečena znanja primjenjivati u novim situacijama u prometu.

Znanja o sigurnosti u prometu jako su važna za djecu te bi ih ona trebala imati priliku provjeriti u praksi. Nadamo se da će vam zadaci iz ove radne bilježnice poslužiti kao inspiracija za vježbe koje bi se mogle provoditi tijekom sata razredne zajednice.

Dragi roditelji i skrbnici,

naučiti dijete sigurnosti u prometu kroz vlastiti primjer važna je zadaća, a biti uzor nije lako. Roditeljstvo je u današnje vrijeme posebno izazovno u svakom aspektu, a pogotovo uzimajući u obzir sigurnosne aspekte kojih prijašnje generacije ili nisu bili svjesne ili nisu niti postojali.

Svjedočimo drastičnom povećanju prometa kao i povećanju brzine automobila. Novi uvjeti utjecali su i na razvoj svijesti o sigurnosti djece u prometu. Upotreba autosjedalica postala je obaveza i nužnost, a detalji njihova korištenja preduvjet sigurnosti za vlastito dijete u prometu. Tako danas znamo da smo obvezni ne samo koristiti sigurnosni pojas, nego djecu moramo prevoziti u autosjedalicama koje odgovaraju njihovom stupnju razvoja. Uvođenje autosjedalica za svaku dob djeteta podiglo je razinu sigurnosti djece u prometu.

Naša djeca postaju sudionici u prometu vrlo brzo nakon rođenja. Kao pasivni putnici u automobilu dolaze svojim kućama iz rodilišta. Prve kratke šetnje polako se pretvaraju u duge obilaske dječjih parkova, učenje vožnje bicikla, rola i romobila. Sve što radimo u prometu djeca vide i oponašaju te naše ponašanje uzimaju kao primjer. Važno je osvijestiti da ono što govorimo djetetu nije uvijek u skladu s našim ponašanjem što može zbunjivati dijete.

Informacije koje dajete djeci neka im budu lake shvatljive i primjerene dobi. Neka aktivno uče na konkretnim primjerima. Dijete vidi svijet iz svoje perspektive koja je ponekad poprilično drugačija od one koju imaju odrasli. Dijete zbog svog psihomotoričkog razvoja nije niti može biti svjesno svih realnih opasnosti.

Zadaci u ovoj radnoj bilježnici osmišljeni su da bi potaknuli dijete na proaktivno razmišljanje o prometu i svojoj ulozi u njemu te omogućavaju roditeljima da s djetetom aktivno rade na osvještavanju sigurnosti djece u prometu. Neki od zadataka mogu rezultirati djetetovom opaskom da možda vi nešto ne radite kako treba. Pokušajte pronaći dovoljno vremena da se s djetetom bavite ovim pitanjima i nemojte se ljutiti ako dijete bude imalo pitanja o vašem ponašanju u prometu. Osvještavanje vlastitih pogrešaka može biti puno snažnija poruka djetetu nego savjeti koji su mu upućeni.

Više informacija i savjeta potražite na internetskoj stranici **www.zakoci.eu**

**BOK! JA SAM JANKO PLAVKO
I VOLIM PROMET.
ZNAŠ LI ŠTO JE PROMET?**

Promet čine vozila, ljude i prometnice. Vozila mogu biti različita i različito se koristiti. Tako postoje auti, autobusi, vlakovi, brodovi, bicikli, avioni... Ljudi koji sudjeluju u prometu mogu

biti vozači, pješaci i putnici. Prometnice su sve površine koje se koriste za promet – kolnici, nogostupi, pruge, rijeke, mora, zrak...

Sudjeluješ li i ti u prometu?

Na koje sve načine?

Pješačiš li u školu?

Ideš li biciklom ili na rolama na igralište?

Voziš li se u autu, autobusu, vlaku, brodu ili čak avionu na ljetovanje?

Ako je odgovor na bilo koje pitanje da, onda sudjeluješ u prometu!

Jeste li do sada kod kuće, u vrtiću ili školi učili o ponašanju u prometu?

Za sve što radimo, postoje pravila po kojima se moramo ponašati, tako je i u prometu. Pravila su tu da nam olakšaju život. Kada ne bi bilo pravila na prometnicama bi nastala potpuna zbrka. Mogle bi se dogoditi i prometne nesreće u kojima se odrasli ljudi i djeca mogu ozlijediti. Kako do toga ne bi došlo jako je važno znati prometna pravila, poštovati ih te pozvati i druge da ih se pridržavaju.

Hajdemo ponoviti kako se ponašamo u prometu i podsjetiti se što nam je važno. Napravimo to zajedno, a kroz igru ćemo vidjeti koliko smo toga razumjeli ili naučili.

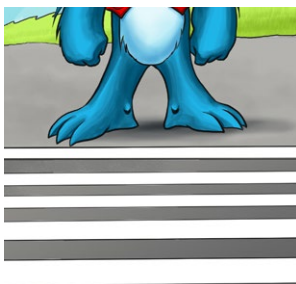
Prelazak preko kolnika

Kada želiš prijeći kolnik, potraži zebru!

Ne životinju zebru, nego crte na kolniku koje podsjećaju na zebrine pruge.

Možda pokraj zebre postoji i semafor za pješake. Zato, misli i pronađi sigurno mjesto za prelazak kolnika – zebru sa semaforom ili bez njega.

Stani blizu kolnika ispred zebre, ali na nogostupu. Dok čekaš, moraš biti na sigurnom mjestu.

Promotri promet. Pogledaj lijevo pa desno pa opet lijevo.

Ako postoji semafor za pješake, pričekaj zeleno svjetlo.

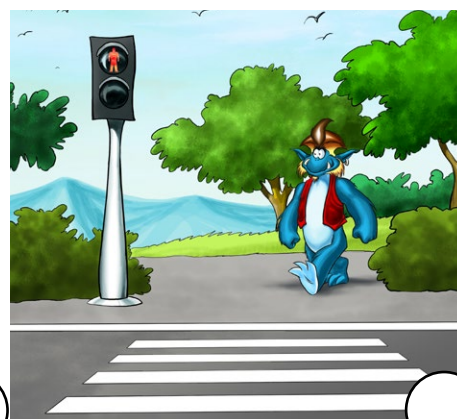
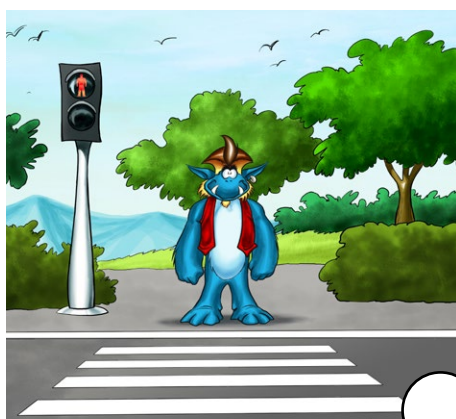
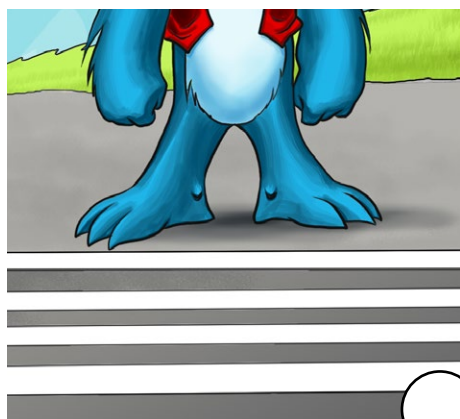
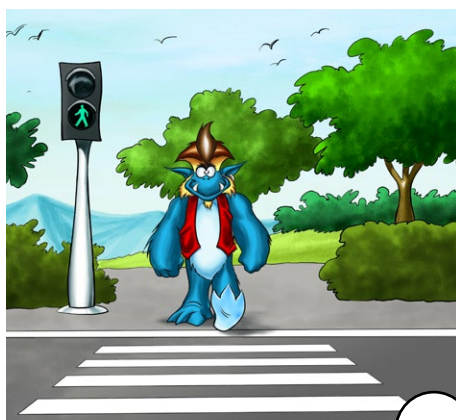
Kreni tek ako nema vozila i ne čuješ ih u blizini. Ako ima vozila kreni nakon što su se zaustavila. Vozilo stoji kada se kotač ne okreće. Pogledaj prema vozaču i slobodno podigni ruku kao poruku vozaču „čekaj, ja prelazim cestu“. Vjerojatno će ti vozač mahnuti ili kimnuti glavom pa ćete svi biti sigurni.

Dok hodaš prema sredini ceste pogledaj lijevo iza vozila koje stoji te okreni glavu na desnu stranu kako bi se uvjerio / uvjerila da s druge strane nije došlo novo vozilo. Hodaj smireno, ni presporo ni prebrzo.

Spoji brojeve rečenica sa slikama!

- 1 Misli!
- 2 Stani!
- 3 Gledaj i slušaj!
- 4 Čekaj!
- 5 Kreni!
- 6 Hodaj smireno!

PAZI!

- Nakon što već pređeš preko zebre, ne vraćaj se nazad niti ne pretrčavaj zebdu. Tada vozač ne zna što želiš i kuda ideš. Trčanjem ne možeš biti brži od vozila, a vozač te slabije vidi.
- Ne izlazi na kolnik između parkiranih vozila. To je jako opasno jer su djeca niža od vozila i vozači ih teško primijete. Kada želiš prijeći kolnik, pronađi zebdu.
- Uvijek izaberi put koji je sigurniji – to je onaj put koji ima nogostup, zebre i semafore. Poenkad je taj put možda duži, ali si manje izložen opasnostima u prometu.
- Kada je vani mračno ili kada pada kiša obuci odjeću svijetlih boja – žuta, crvena, zelena, ili plava.

Puno mogu pomoći mačje oči koje se mogu staviti na kape, torbe, jakne... Ovo je jako važno da bi te odrasli bolje vidjeli.

- Kada voziš role, romobil ili bicikl uvijek dobro pričvrsti zaštitnu kacigu na glavu! Kada se igraš u parku, uvijek je skini! Kada si na ljuljački ili na toboganu s kacigom, možeš zapeti i ozlijediti se.
- Bicikl vozi po površinama namijenjenim za vožnju biciklom. Ako ih nema, možeš se voziti po kolniku, ali samo u pratnji odrasle osobe.
- Pitaj roditelje ili učitelje gdje možeš položiti vozački ispit za bicikl. Kada imaš vozački ispit za bicikl i barem 9 godinama, možeš voziti i po kolniku.
- U slučaju opasnosti zovi broj 112 na kojem možeš dobiti pomoć – hitnu pomoć, policiju ili vatrogasce.

- Dobro je znati i telefonski broj na koji možeš nazvati roditelje ili druge poznate osobe kojoj vjeruješ. Zato nauči taj broj napamet.

VAŽNI PROMETNI ZNAKOVI:

Pješački prijelaz

Približavanje obilježenom pješačkom prijelazu

Podzemni ili nadzemni pješački prolaz

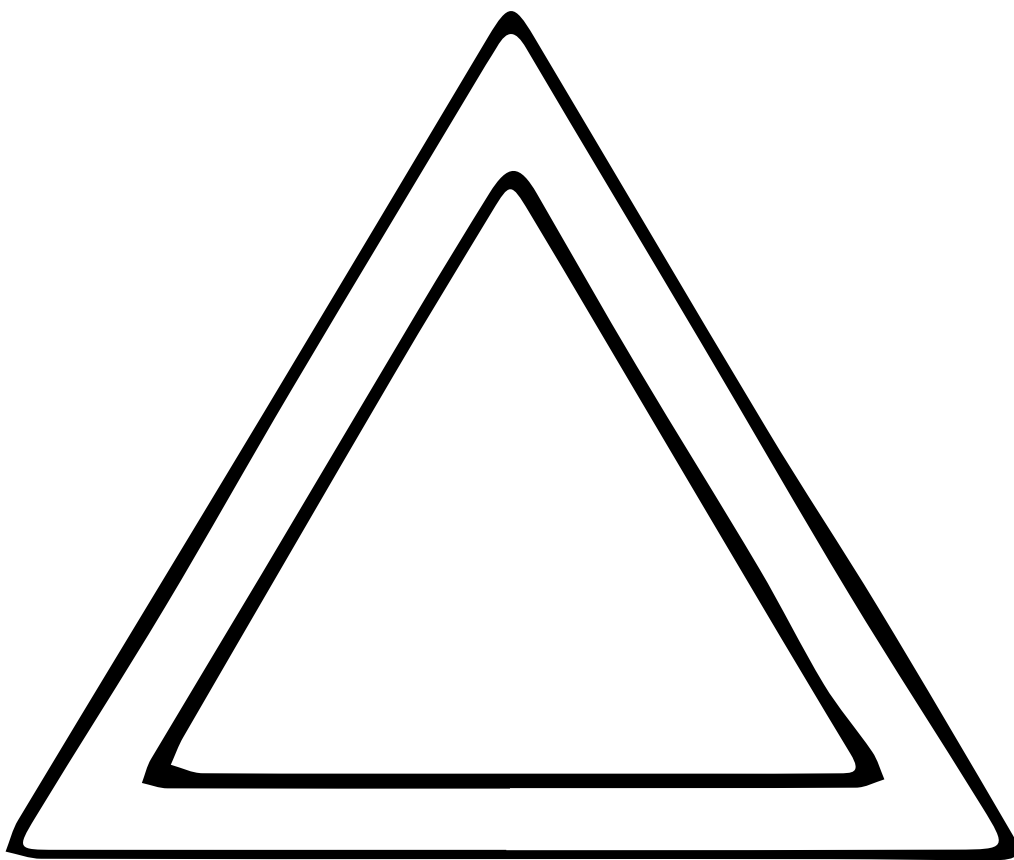
Zabranjeno kretanje za pješake

Obavezno zaustavljanje!

OSMISLI PROMETNI ZNAK! UPOZORI
VOZAČE NA PRIBLIŽAVANJE ŠKOLI,
IGRALIŠTU ILI NA NEŠTO DRUGO ŠTO
SMATRAŠ VAŽNIM.

Pješačenje

Označi sliku koja pokazuje kako ti dolaziš u školu?

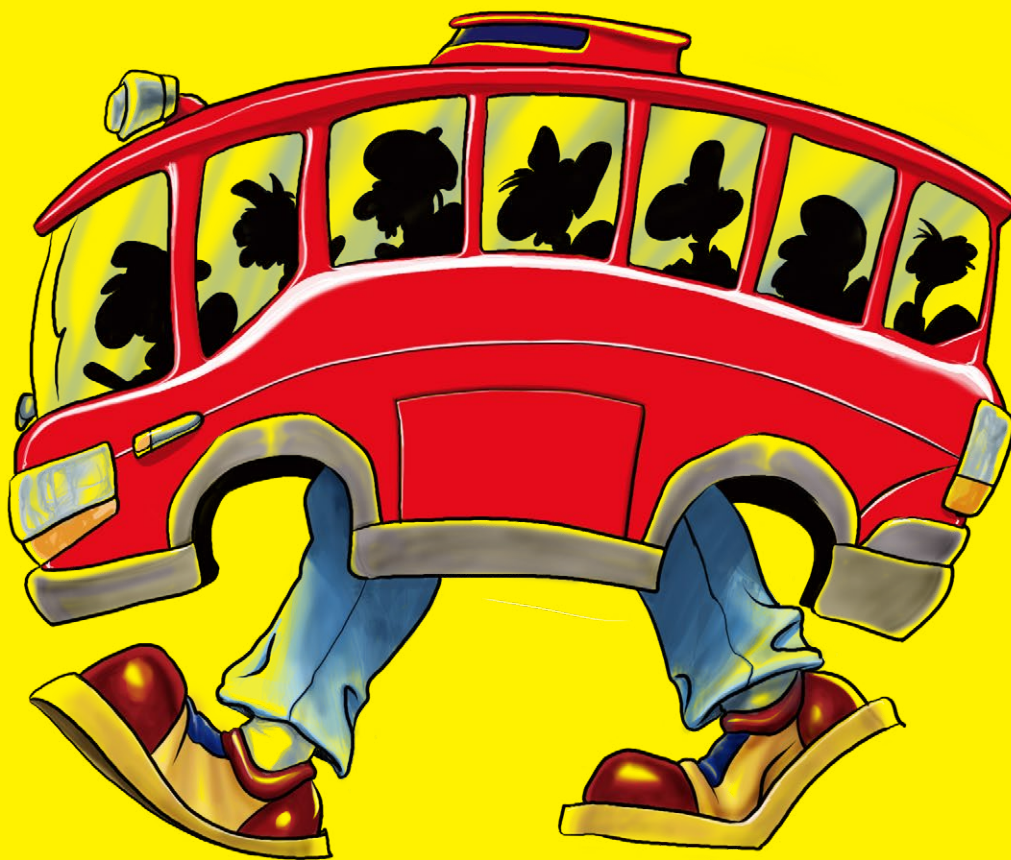
Ili doctaj ovdje!

Razmisli tko pješaci prema prometnim pravilima!

Tko pješaci prema prometnim pravilima i zašto?

Znaš li za HODAJUĆI AUTOBUS?

Probaj saznati od odraslih
ili pronađi odgovor na stranici 14.

KADA SE VOZIŠ U AUTOBUSU,
POMAŽEŠ NAŠEM PLANETU!

ŠTO JE HODAJUĆI AUTOBUS:

Budi mali prometni detektiv!

E, SADA JE VEĆ VRIJEME ZA
PRAVU DETEKTIVSKU ISTRAŽU

Odaberi sigurno mjesto u blizini pješačkog
prijelaza. Promatraj kako ljudi prelaze
zebru. Hodaju li preko zebre gledajući u
mobitele ili slušajući glazbu sa slušalicama
u ušima ili je pravilno prelaze?

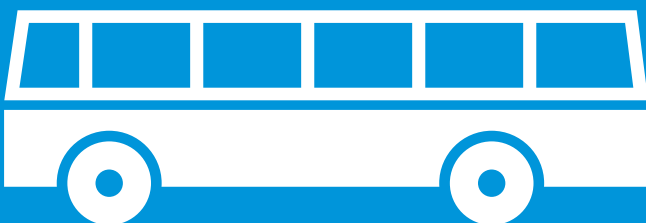
Stavi X za svaku osobu koju si vidio da prelazi cestu na sljedeće načine:
gledajući u mobitel, slušajući glazbu, pravilno!

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Sa svojim roditeljima i učiteljicama prokomentirajte što ste otkrili.

Pitanja za komentiranje:

- Koliko je ljudi imalo slušalice u ušima dok su prelazili preko zebre?
- Može li osoba čuti promet oko sebe ako ima slušalice?
- Koliko je ljudi gledalo u mobitel dok su prelazili preko zebre?
- Može li osoba na vrijeme uočiti vozilo ako gleda u mobitel?
- Koliko je ljudi pravilno prelazilo preko zebre?

Ponekad se na stupu semafora nalazi **žuta kutija iz koje dopiru zvučni signali**, a na pločniku pokraj bijele crte.

Znaš li čemu služe?

PSE VODIČE NIKADA NEMOJTE DIRATI ILI OMETATI. POMAĞANJE SLIJEPIH I SLABOVIDNIM OSOBAMA NJIHOV JE POSAO. AKO IH ŽELITE POMAŽITI, PITAJTE VLASNIKA PSA ZA DOPUŠTENJE.

Osobama koje su slabovidne ili slijepe zvučni signali govore je li na semaforu crveno ili zeleno svjetlo! Postoje li na tvom putu u školu takvi semafori?

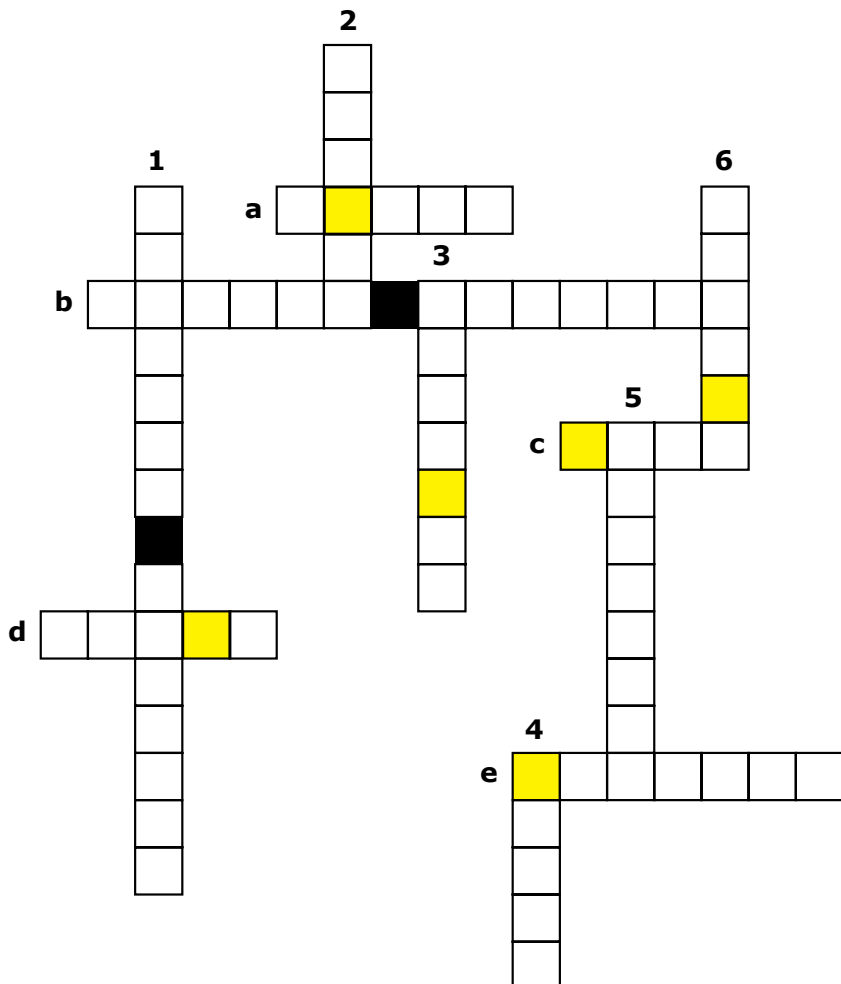
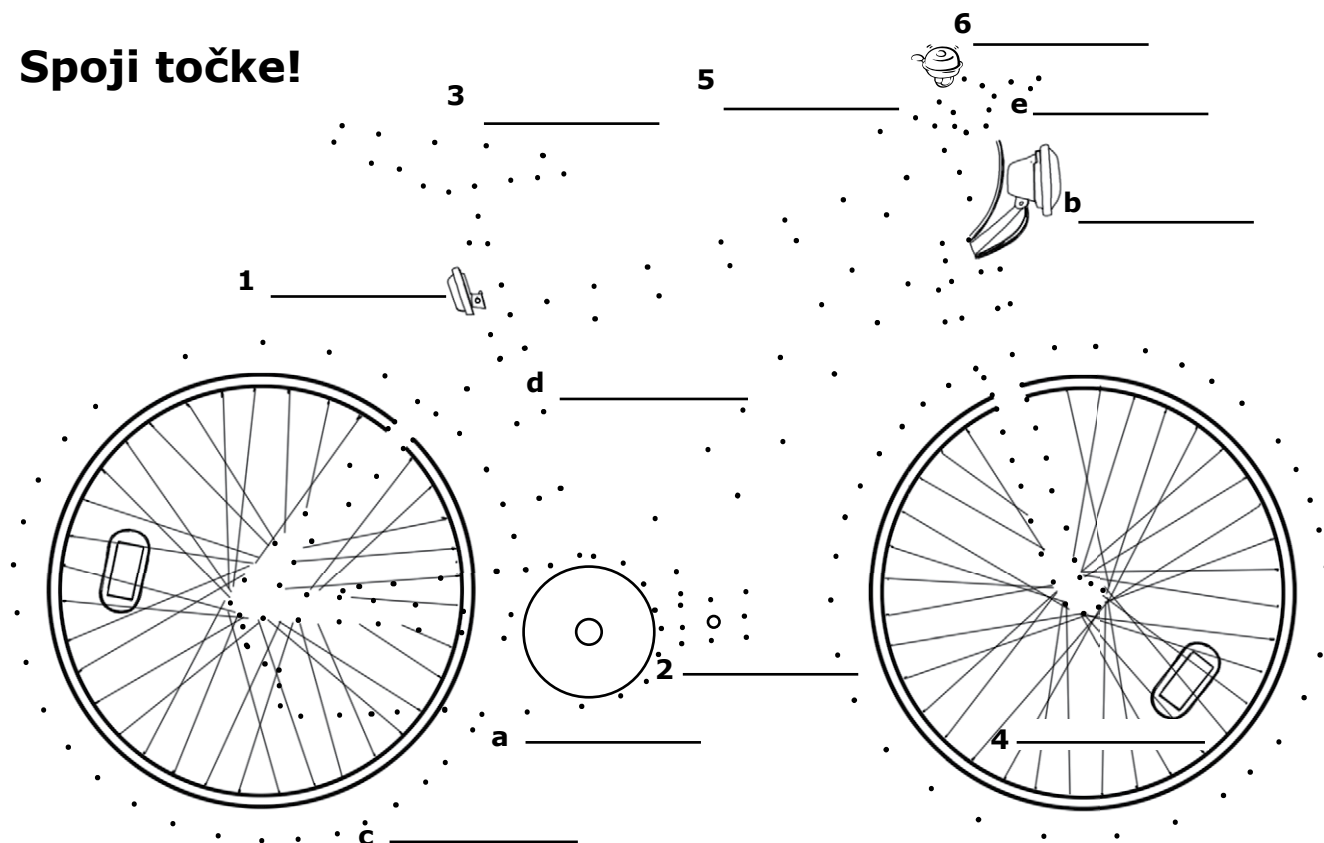

VAŽNO!

Slijepe i slabovidne osobe mogu se kretati pomoću bijelog štapa, psa vodiča ili druge osobe.

Vožnja biciklom

Spoji točke!

Voziš li bicikl?

Što moraš imati na glavi
kada voziš bicikl?

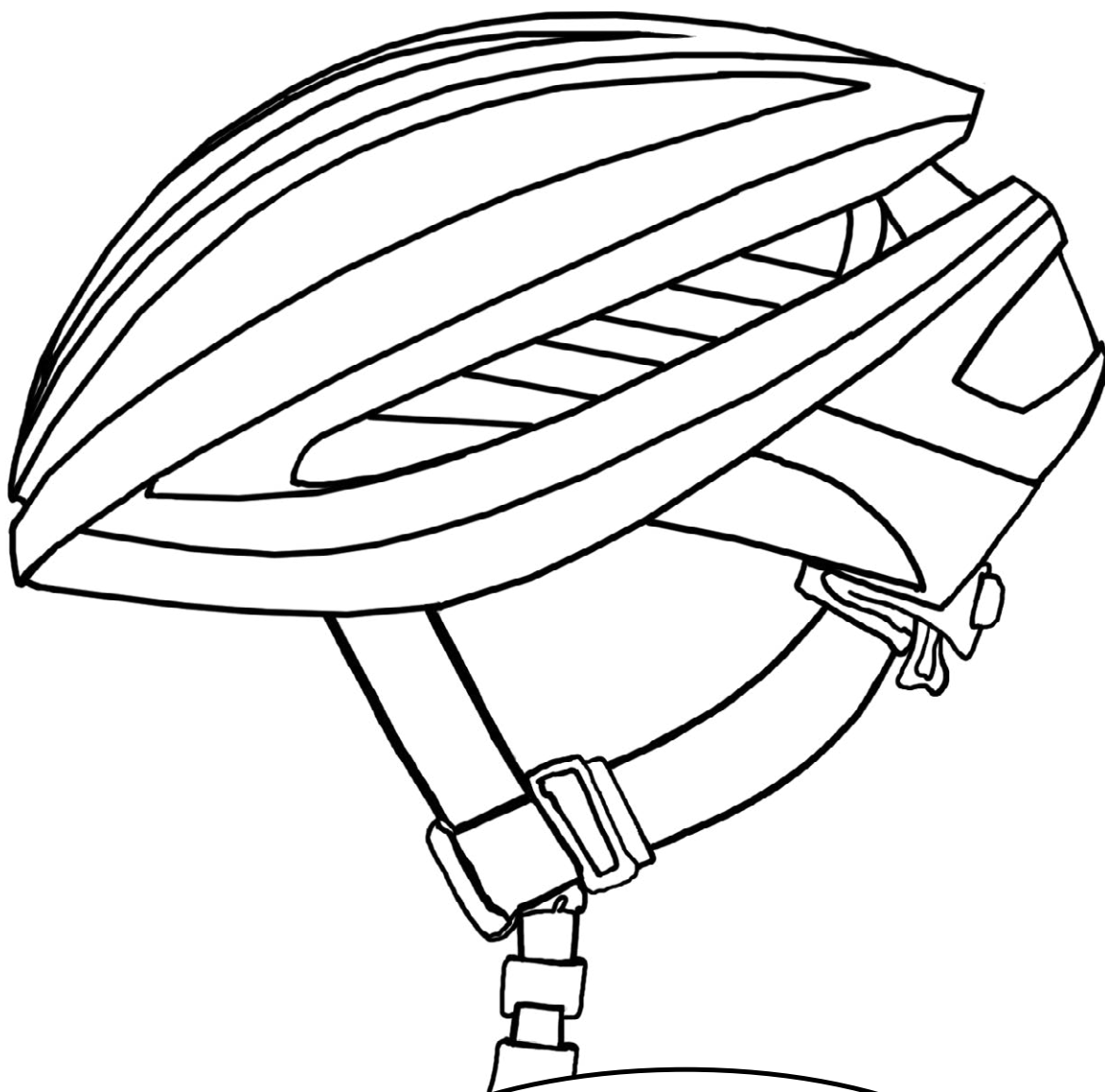
Pronađi odgovor u križaljci
pomoću slova koja ćeš dobiti
u žutim poljima.

Pazi!

Slova u žutim poljima su
izmiješana – moraš ih složiti
redoslijedom kojim čine riječ.

ODGOVOR:

OBOJI SVOJU
SUPER KACIGU! VAŽNO JE
BITI DOBRO VIDLJIV DRUGIM
SUDIONICIMA PROMETA

NE ZABORAVI!

Na biciklu kaciga je poput čarobnog štita za glavu.
Važno je da je nosiš jer te može zaštititi prilikom pada.

Autobus koji ima noge umjesto kotača? Nije li foras?
Ne, autobus nema noge. Nego, svako jutro prema rasporedu jedna odrasla osoba vodi nekoliko djece
sigurnim putem do škole. Tako se djeca osjećaju sigurnijima i uče kako se pravilno ponašati dok
hodaju do škole. Razgovarajte u razredu kako biste to organizirali u svom mjestu!

Vožnja autom

SAZNAJ ZAŠTO JE VAŽNO
ISPRAVNO SE VEZATI U AUTU!

Što bismo svi trebali prvo napraviti kada sjednemo u automobil?

Što misliš, tko je na slikama pravilno vezan?

Postoje pravila kako se ispravno vezuje pojas automobila. Pojas automobila napravljen je za odrasle osobe koje su više od 150 cm, pa djeci trebaju autosjedalice. Pravilno vezanje: gornji dio pojasa automobila mora prelaziti preko sredine ramena, a donji dio preko kukova. Dok god ti pojas automobila tako ne stoji, moraš sjediti u pomoćnom postolju.

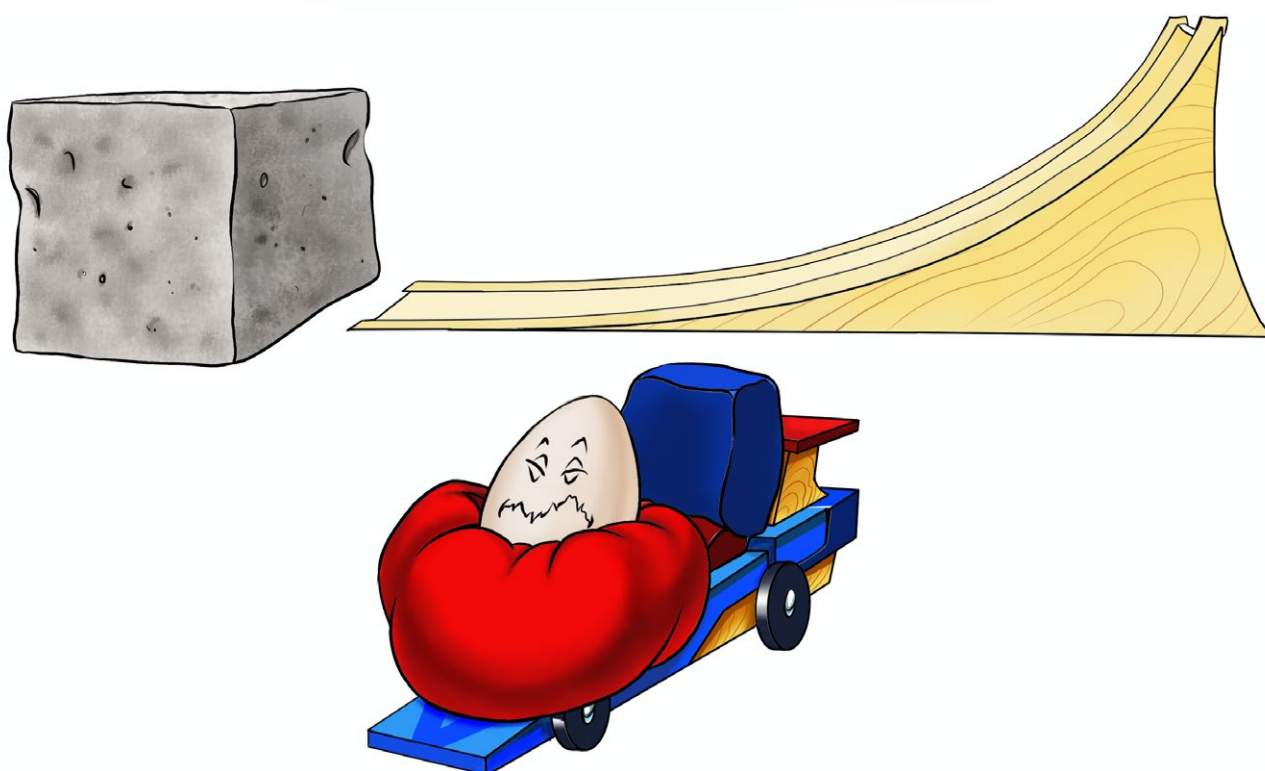
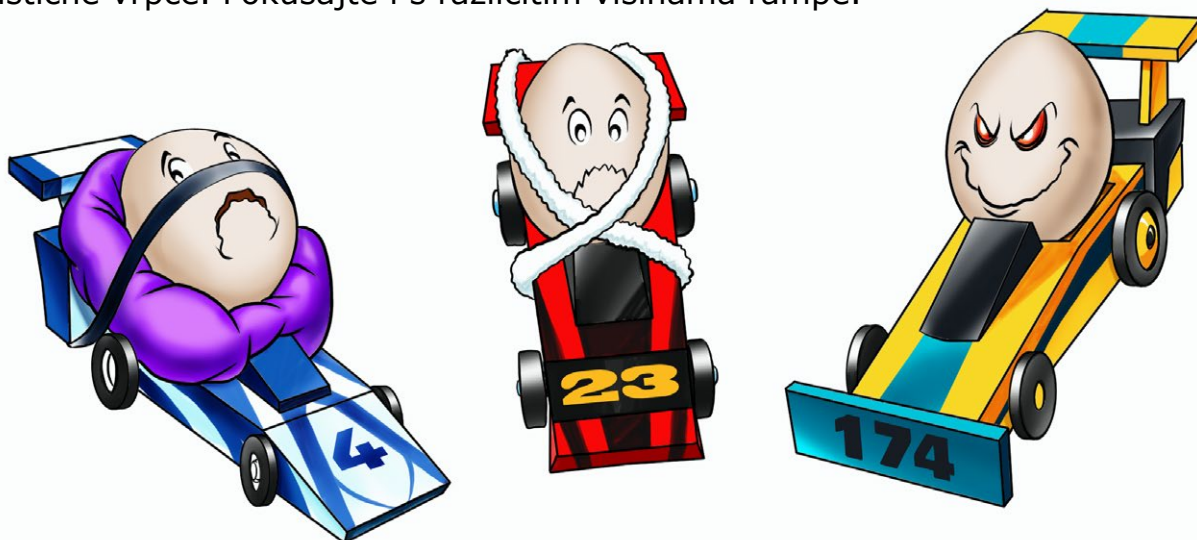

VAŽNO!

Nikada nemojte gornji dio pojasa staviti iza leđa ili ispod ruke. Pravilno vezan pojas sprječava ozljede koje mogu nastati u sudaru. On prelazi preko jakih kostiju u tijelu i time zadržava i štiti cijelo tijelo.

IZAZOV Kako otkriti supermoć pojasa?

Probajte s prijateljima napraviti eksperiment. Igračku auta u koji ćete staviti kuhano jaje pustite niz nagnutu rampu na kraju koje je zid. Probajte napraviti to s jednim jajetom koje nije vezano i s drugim jajetom koje je vezano pomoću elastične vrpce. Pokušajte i s različitim visinama rampe.

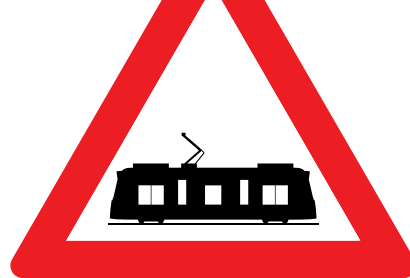

Razgovaraj s roditeljima, prijateljima i učiteljicom. Napravite plakat kojim ćete potaknuti odrasle i djecu da se uvijek pravilno vežu u autu! Pravilno vezan pojas je poput čarobnog štita. Podsjeti sve putnike u vozilu da ga koriste!

UPUTA ZA UČITELJICE I UČITELJE:

Za objavu plakata na našim stranicama, obratite nam se na roda@roda.hr

Javni prijevoz

ZAOKRUŽI TOČAN ODGOVOR:

Na stajalištima autobusa ili tramvaja:

- a) igram se i ne pazim na kolnik ili prugu
- b) čekam odmaknut od ruba i pazim na nailazeće autobuse ili tramvaje

Pri ulasku u autobus ili tramvaj:

- a) guram se kako bi što prije ušao / ušla unutra
- b) pričekam da putnici prvo izađu van, a onda ulazim.

Tijekom vožnje u autobusu ili tramvaju:

- a) sjedim ili se čvrsto držim za rukohvat
- b) hodam ili se igram s prijateljima

Igra

Gdje se sve možeš igrati?

Označi sigurno i ispravno ponašanje tijekom igre!

ŠTO DJECA NAJVIŠE
VOLE RADITI?
MOŽDA IGRATI SE?

Vidljivost u prometu

Zamisli da se u tvom susjedstvu srušio svemirski brod. Kasno je popodne i lagano pada kiša. Sve je pomalo tmurno, a mali sivi dobri izvanzemaljac našao se u potpuno nepoznatom svijetu. Ide potražiti pomoć, a oko njega su ceste i jureći automobili. Vozači ga uopće ne vide jer je malo mračno, pada kiša, a on je cijeli siv!

Kako mu možeš pomoći?

Docrtaj mu plašt i odijelo da ga vide svi na cesti!

Ako ti imaš tamnu jaknu i torbu za školu, što bi se moglo staviti na njih da te vozači bolje vide? Složi slova: EĆUJARITKELFER EKANZO

R _____

O _____

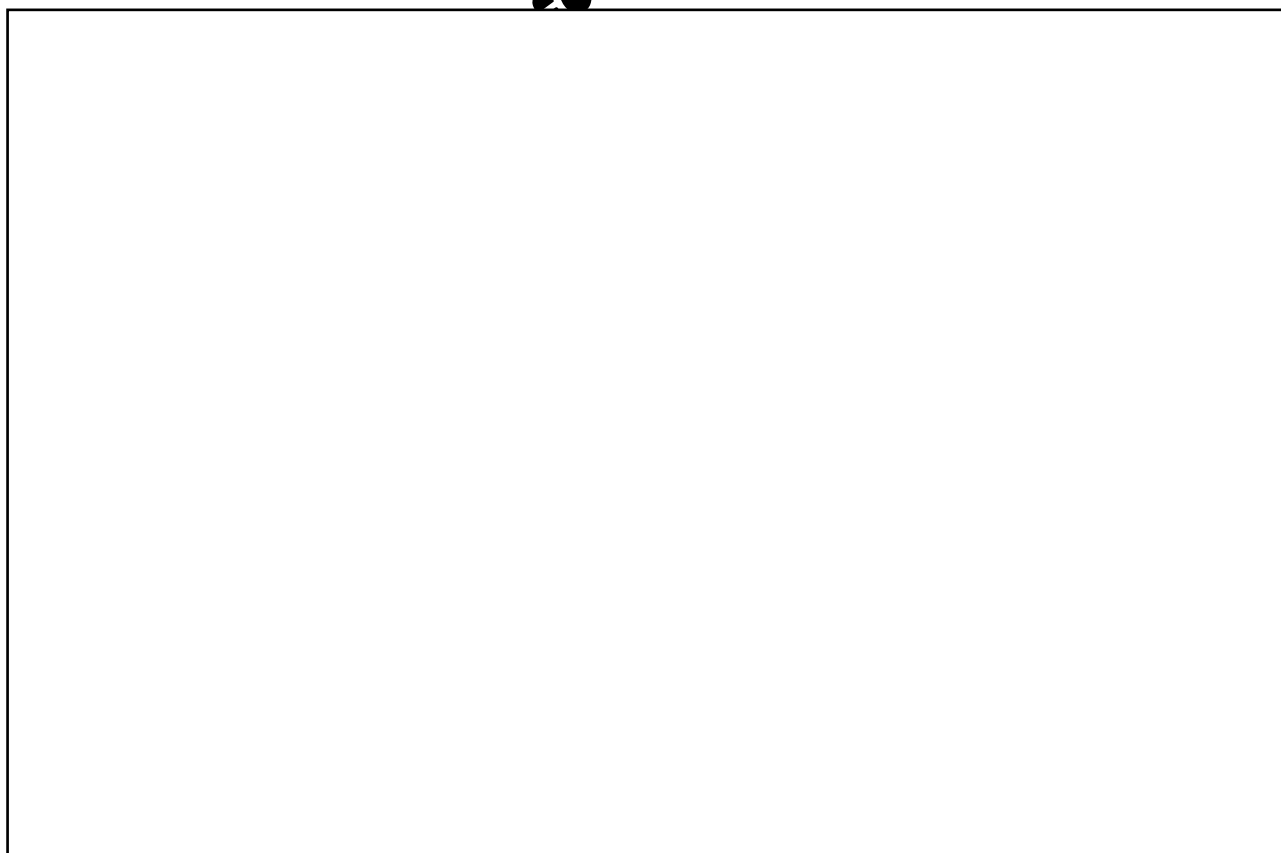
BONUS PITANJE!

Kako još nazivamo takve reflektirajuće oznake?
Riješi uz pomoć rebusa s lijeve strane!

Planiranje sigurnog puta do škole

- Zamoli roditelje da pomoću Google karte ispišu kartu na kojoj će se vidjeti tvoja kuća i škola ili zajedno nacrtajte mapu sa svim prilaznim cestama od tvoje kuće do škole.
- Označi jednom bojom svoju kuću, drugom bojom školu.
- Trećom bojom nacrtaj najsigurniji put od svoje kuće do škole pomoću crtica -----, zvjezdica ***** ili malih stopala.

ZALIJEPI KARTU OVDJE:

Okupi mali detektivski tim i krenite u još jednu istragu!

Odaberite siguran put za pješčenje. Dok pješćite, pokušajte otkriti i zapamtiti mjesta koja vam se čine nesigurnima ili čak opasnima za pješake.

- Postoji li zebra?
- Postoji li semafor?
- Postoji li nogostup cijelim izabranim putem?
- Postoje li znakovi koji ograničavaju brzinu auta?
- Voze li se auti sporo ili brzo?
- Postoji li biciklistička staza?
- Koji su sve znakovi postavljeni?

Osmislite promjene koje bi učinile taj put sigurnijim!

Opišite promjene:

JESU LI RIJEŠENI SVI
ZADACI I ISTRAŽE?

ČESTITAM, PROMETNA
DETEKTIVSKA DIPLOMA JE
ZASLUŽENA!

DIPLOMA

(IME I PREZIME)

Uspješno je sudjelovala u istrazi i riješila sve prometne zadatke
te postala

MALA PROMETNA DETEKTIVKA

Diplomu dodjeljuje:

Datum:

DIPLOMA

(IME I PREZIME)

Uspješno je sudjelovao u istrazi i riješio sve prometne zadatke
te postao

MALI PROMETNI DETEKTIV

Diplomu dodjeljuje:

 RODA® | roditelji u akciji |

Datum:

Nakladnik: Roditelji u akciji – Roda, Žerjavićeva 10, Zagreb, www.roda.hr

Autorice: Roditelji u akciji – Roda

Ilustracije i dizajn: Gamechuck d.o.o.

Lektura: Marija Vukšić, Gamechuck d.o.o.

Tisak: ACT Printlab d.o.o.

Naklada: 2.000 primjeraka

Listopad, 2020.

ISBN: 978-953-8131-23-3 (tiskano izdanje)

978-953-8131-29-5 (digitalno izdanje)

Radna bilježnica je nastala kao aktivnost projekta „zakoči – Take a brake!”

Projekt provodi udruga Roditelji u akciji – Roda u partnerstvu s Carecross iz Švicarske, Sveučilištem Sjever, općinom Bale i gradovima Koprivnica i Zaprešić. Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom materijalu isključiva su odgovornost udruge Roditelji u akciji – Roda i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. / Programme is co-financed by the Government Office for Cooperation with NGOs. The views expressed in this material are the sole responsibility of Parents in Action – Roda and do not necessarily reflect the opinion of the Government Office for Cooperation with NGOs.

Projekt podržava:

NACIONALNI
PROGRAM
SIGURNOSTI
CESTOVNOG
PROMETA

